

Jaargang 59 augustus 2020 2006-208

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 20-08-208 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter	Henk Hees, Westerburen 35, 8891 GN Midsland Telefoon 0653291326. E-mail: henk@hees.org
Secretaris	Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl
Penningmeester	Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl
Redactie	Gerard Muiser, Westerdam 6, 8891 GM Midsland, Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl
Donateurs- Administratie	Zie Penningmeester

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.
Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46
t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,
Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Voorwoord van de redactie	3
Van de voorzitter	5
Financieel 2019 jaarverslag	10
Donateursvergadering 2020	14
Kwartaaljournaal	15
Activiteiten van het Drenkelingenfonds	21

luchtfoto: Gerrit Bart Volgers: Duinen bij West aan Zee

Voorwoord van de redactie

De zomervakantie is volop aan de gang. Het was een vreemde tijd in aanloop er naar toe. De wereld en ook Nederland in crisistijd, het coronavirus bepaalde het openbare leven, ook op Terschelling. Het toerisme lag stil, de horecabedrijven moesten dicht in maart. En omdat het eiland in hogermate afhankelijk is van de badgast qua inkomsten, was het voor menig ondernemer een schrale tijd.

Alle respect voor hen, die er toch nog wat van probeerden te maken, bijvoorbeeld door een afhaal- en bezorgdienst op te zetten.

Maar inmiddels is, hoewel het virus zeker niet de wereld uit is, het eiland weer vol gestroomd met badgasten en het lijkt of er niks meer aan de hand is. Aan de mondkapjes, die men op de veerboten en in de bussen moet dragen, is te zien dat het zeker nog oppassen geblazen is.

Interessant is het onderzoek van het rioolwater, dat aangeeft in hoeverre het virus op het eiland aanwezig is. Rioleringsbuizen voeren niet alleen ons afvalwater af, maar ook virale deeltjes die verrassend veel kunnen vertellen over hoe het nu werkelijk met de epidemie gesteld is. Al in maart maakte het RIVM bekend dat RNA (erfelijk materiaal) van het coronavirus SARS-CoV-2 in Nederlands rioolwater te vinden is. Het komt daar terecht, doordat coronapatiënten het virus in hun ontlasting hebben zitten. En recent bleek uit Nederlands onderzoek dat de concentratie van RNA afkomstig van SARS-CoV-2 in een gegeven gebied toenam naarmate ook het aantal coronapatiënten in datzelfde gebied opliep.

In Nederland verricht KWR sinds februari al elke week metingen in Amsterdam, Den Haag, Apeldoorn, Tilburg, Utrecht, Amersfoort, Franeker, op Terschelling en op Schiphol. En in de afgelopen maanden is de methode die ontwikkeld is om SARS-CoV-2 in rioolwater op te sporen wetenschappelijk gevalideerd, waardoor deze betrouwbaar is. "Onze onderzoekers zijn voor verschillende genetische stoffen uit het virus nagegaan of ze in rioolwater te vinden zijn en er blijkt er ééntje te zijn die de beste indicatie geeft van de aanwezigheid van het virus." Behalve betrouwbaar is de gebruikte methode ook heel gevoelig. "Op Terschelling wonen 5000 mensen. Als tien ervan het coronavirus oplopen, kunnen we dat al in het rioolwater zien."

Op dit moment zijn er geen 5000, maar wel drie keer zoveel mensen op het eiland en enkele weken geleden zagen we een indicatie dat er mensen met het coronavirus op het eiland waren. Nogmaals: nog steeds is het oppassen geblazen en is voldoende afstand houden tot de medemens, goed ventileren van binnenruimtes en goede hygiëne van groot belang.

Ondanks alle perikelen is er toch weer een Miedbringer, de zomereditie, met daarin onder meer de uitnodiging voor de jaarlijkse donateursvergadering.

Deze zal plaatsvinden op vrijdag 18 september 2020 vanaf 19.30 uur. Deze keer niet in het gebouw 'De Kraak', maar in het dorps huis 'Ons Huis' in de Torenstraat op West. Deze ruimte is groter en als niet alle 500 donateurs komen opdagen, kan men daar voldoende afstand tot elkaar aanhouden. Houdt wel onze website www.sos-terschelling.nl in de gaten, want als het coronavirus weer ongenadig hard toeslaat, kan de situatie natuurlijk weer heel anders worden.... In verband met deze vergadering vindt u in deze Miedbringer ook het financiële overzicht van penningmeester Janna Lettinga. Daarnaast bijdragen van scheidend voorzitter Henk Hees en secretaris Jaap Smit. Op onze website www.sos-terschelling.nl proberen we zoveel mogelijk actueel te zijn, wat betreft zaken die voor SOS-donateurs interessant zijn. Via Twitter kunt u op de hoogte worden gehouden van verversing van bijdragen op deze site.

De redactie wenst u veel leesplezier.

Gerard Muiser, eindredacteur van De Miedbringer en bestuurslid van SOS

Van de voorzitter

BESTUUR SOS

Toen ik twee jaren geleden tijdens de donateursvergadering benoemd ben tot voorzitter van SOS, heb ik aangegeven dat ik deze eervolle functie om moveerende redenen slechts voor twee jaar zou kunnen vervullen. De twee jaren zijn bijna verstreken en ik zal met enige weemoed de donateursvergadering op 18 september nog voorzitten.

We hebben intussen een nieuwe voorzitter gevonden! Met heel veel genoegen kan ik u mededelen dat Mr. Jan Willem Spanjer, thans algemeen bestuurslid, zich bereid heeft verklaard het voorzitterschap op zich te nemen, wanneer hij door de donateurs tijdens de vergadering wordt benoemd. Indien Jan Willem wordt benoemd, zet hij een familietraditie voort: Zijn vader, Wim Spanjer was van 1991 tot 2001 voorzitter van SOS. Jan Willem is advocaat en voert voor ons op Pro Deo basis de gerechtelijke procedures. Ook wordt voorgedragen als algemeen bestuurslid, mevrouw Mr. Braulia Wortel. Het is de bedoeling dat zij t.z.t. Jaap Smit als secretaris zal gaan opvolgen. De heer Gossen van Dieren heeft begin van dit jaar laten weten zich terug te trekken als algemeen bestuurslid uit onvrede over de koers van SOS. Wij betreuren het dat een verschil van inzicht over de doelstelling van SOS tot zijn besluit heeft geleid.

De donateursvergadering wordt dit jaar gehouden in "Ons Huis" in de Torenstraat op West-Terschelling. De zaal is groot genoeg om de stoelen op 1,5 meter te zetten en daarmee kunnen we aan de Coronaregels voldoen. Wel zullen we dit jaar door de Corona met een traditie moeten breken: we zullen niet samen het Terschellinger Volkslied zingen aan het einde van de vergadering.

NIEUWE BURGEMEESTER

In de vorige Miedbringer hebben we uitvoerig stil gestaan bij het afscheid van burgemeester Bert Wassink. Zoals gebruikelijk is er veel animo voor het burgemeesterschap van Terschelling. Er hebben in totaal 41 mensen gesolliciteerd: 13 vrouwen en 28 mannen. De gemiddelde leeftijd varieert van 43 tot 63 jaar. De Commissaris van de Koning, Arno Brok, verwacht dat de nieuwe burgemeester eind oktober, begin november kan worden geïnstalleerd.

HET B&Y-TERREIN

Naar aanleiding van onze mail van 15 april j.l. aan de gemeente is bij schrijven van 9 juni 2020 een uitvoerige reactie binnen gekomen.

"De bouwhoogte van de recreatie-appartementen en de woonblokken zijn

opgenomen in het bestemmingsplan B&Y-terrein, door de raad vastgesteld op 24 april 2018. De bouwhoogte wordt berekend vanaf het peil. Het peil is in de planregels gekoppeld aan het bestaande maaiveld. Om het oplopende hoogteverschil vanaf de haven naar de duinen vast te leggen, is het bestemmingsplan B&Y-terrein daarom opgedeeld in 4 verschillende peilvlakken met een specifieke bouwaanduiding met verschillende peilen gerelateerd aan NAP (zie art. 1.29 van het bestemmingsplan B&Y-terrein).

Door het peil te koppelen aan de vaste waarde NAP kan geen onduidelijkheid bestaan over de maximale bouwhoogte. De recreatie-appartementen hebben een maximale bouwhoogte van 11 meter en een maximale goothoogte van 7 meter en de woningen hebben een maximale bouwhoogte van 10 meter en een maximale goothoogte van 7 meter. Bij het bepalen van de maximale bouwhoogte is aansluiting gezocht bij de bestaande maatvoering van het bestemmingsplan “Wonen-1” aan de zijde van de Zwarteweg en “Wonen-2” aan de zijde van het Groene Strand uit het bestemmingsplan West-Terschelling 2012. Het is de taak van de aannemer om zich aan deze vergunningsvoorschriften te houden. De gemeente kan door haar toezichthoudende taak wel controles laten uitvoeren. Door een toezichthouder van de FUMO is op 8 april 2020 een controle uitgevoerd op het B&Y-terrein. Daarbij is geconstateerd dat de tijdelijk aangebrachte markeringen overeenkomen met de afgesproken peilen.

Aldus het schrijven van de gemeente.

De vastgestelde peilen kloppen met de peilen aangegeven op de door ons gemaakte foto's die in de vorige Miedbringer stonden en die zaaiden bij mij juist twijfel over de uiteindelijke werkelijke hoogte van de te bouwen appartementen. Ik ben er niet van overtuigd dat de werkelijke bouwhoogte niet tenminste 1,5 meter hoger wordt dan veel mensen denken. We gaan het beleven.

DE MANEGE

Het plan voor het bouwen van paarden-verblijven, een buitenmanege en 53 appartementen aan de Boddelenweg 5 te Hoorn is door de gemeente afgewezen.

DE PLUKTUIN

Opnieuw heeft SOS beroep aangetekend tegen het gewijzigde bestemmingsplan Zelfpluktuin Groenhof. Dat heeft er in geresulteerd dat bestuursleden niet meer welkom zijn in de pluktuin. Dat is jammer omdat SOS niets tegen de pluktuin heeft maar wel tegen de realisering van een bedrijfswoning met schuur. De gemeente kreeg van de Raad van State de gelegenheid om haar motivering alsnog beter te onderbouwen.

Nog steeds is volgens SOS onvoldoende gemotiveerd waarom ten aanzien van het toezicht de bouw van een bedrijfswoning noodzakelijk is. Maar ook is de motivering ten aanzien van de volwaardigheid van het bedrijf gebrekkig.

Ons beroep dient mede om te voorkomen dat ook een bedrijfswoning in de polder gerealiseerd kan worden en er dus sprake kan zijn van precedentwerking.

ZIENSWIJZE SOS OP PLANVORMING DELLEWAL

In een brief aan de raad, medio mei wordt de zienswijze van SOS op de planvorming rond Dellewal toegelicht. Deze brief is integraal opgenomen op onze website sos-terschelling.nl. Daarnaast heeft onze secretaris Jaap Smit tijdens de digitale raadscommissie van 13 mei 2020 de zienswijze van SOS gepresenteerd. Wij hebben de gemeente het advies gegeven het Ontwerpplan Dellewal in te trekken en het Dossier Dellewal bevolkingsbreed te heroverwegen.

OEROL

Tot nu toe werden de vergunningen voor Oerol jaarlijks verleend. Omdat dit jaar plotseling vergunningen voor vijf jaar werden afgegeven, hebben we extra kritisch naar de vergunningen gekeken. Niettemin hebben wij besloten geen verder acties te ondernemen.

Gezien de Coronacrisis kon Oerol niet doorgaan. Dit leidde aanvankelijk tot lichte paniek. In de Leeuwarder Courant van 11 april werd vermeld dat het afblazen van Oerol Terschelling 19,5 miljoen euro kost, los van de 3,1 tot 3.6 miljoen aan gemiste inkomsten voor het festival zelf.

In de plaats van het normale Oerol is er een “virtueel” programma ontwikkeld. Dit is een groot succes gebleken. Weliswaar zijn er geen 50.000 bezoekers op afgekomen, maar het aantal bezoekers is boven verwachting groot geweest. Het publiek was zeer gecharmeerd van het gebodene en veel mensen lieten weten dat zij genoten hadden van de rust op het eiland.

Hoewel op het Westerkeyn terrein bungalows gebouwd zouden worden en Oerol een ander terrein moest gaan zoeken, kunnen zij de komende vijf jaren toch over het terrein beschikken. De verleende omgevingsvergunning voor de bouw van de bungalows is voor 5 jaren ingetrokken en het terrein is voor deze periode weer aan Oerol ter beschikking gesteld.

HET TOERISME

“Richt de aandacht op de beleving van de Waddentoerist” kopte De Leeuwarder Courant van 20 mei jl.. “Niet de schnitzels en de witte kuipstoeltjes moeten het Waddentoerisme in de toekomst bepalen, maar kwaliteit en de beleving van de toerist moeten voorop staan”.

Dit melden ondernemers uit de Waddenregio en hoogleraar toerisme Jan van der Berg tijdens een online symposium over duurzaam toerisme in het Wadden gebied. We moeten niet naar het model van het massa toerisme maar ons richten op toeristen die de tijd nemen voor dingen zoals het groen en het blauw, zegt de hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven.

Veel bestemmingen hebben of krijgen te maken met toerisme. De uitdaging is om niet over het maximale aantal toeristen heen te schieten dat een gebied tegelijkertijd kan verwerken. (Denk aan onze Natura 2000 gebieden, HJH)

Er wordt door ondernemers en bestuurders nog te weinig gekeken naar de kwaliteit en beleving van bezoekers. Denk niet aan mensen die meer poen uitgeven, maar ook dat bezoekers zich kunnen inleven in de omgeving.

Dat ze de tijd nemen om het Waddengebied te begrijpen, aldus van der Berg. Het inzetten van technologie door bij voorbaat via een app een reservering te maken voor een bepaald gebied is een mogelijkheid om overtoerisme tegen te gaan.

Sense of Place, dat op het gebied van cultuur en landschap projecten bedenkt en uitvoert, is al vanuit een app bezig om verhalen van de boeren aan de Waddenkust te vertellen. Directeur Joop Mulder: “Je gaat op de fiets door het landschap en via een app krijg je de verhalen. Beleving van het landschap gaat niet alleen over het Wad maar ook over verhalen. Juist verhalen trekken mensen aan.” (Denk in dit verband aan het “Eilandmeisje”, dat al geruime tijd op deze manier bezig is) Wethouder Jeltje Hoekstra van Terschelling gaf aan dat de gemeente nu al meer vanuit een duurzame strategie naar het toerisme kijkt. Wat in dit verband niet vergeten mag worden is dat de bewoners wel een prettig leven moeten kunnen leiden, aldus hoogleraar Jan van der Berg.

WATERCRASSULA

Het uitroeien van de watercrassula, een uitheems aquarium-vetplantje, op Terschelling, kost dit jaar nog eens 2 miljoen euro. De watercrassula gedijt op natte zandgronden en werd in 2013 aangetroffen in het Grote Plak, een natte duinvallei bij Midsland-Noord. Meertjes zijn drooggelegd en tientallen hectares natuurgebied zijn afgeplagd. Tot nu toe is er al 5 miljoen euro uitgegeven aan deze uitroeiing en daar komt nu nog eens 2 miljoen euro bij.

DIGITALE RAADSVERGADERING VAN 1 JULI 2020

In verband met de Coronamaatregelen worden de raadsvergaderingen via lijnverbindingen gehouden. Bij de laatste vergadering van dit seizoen, meldde wethouder Sietze Haringa dat de oude Campus wordt overgedragen aan een consortium bestaande uit de NHL Stenden, Friesland College en de Rijksuniversiteit Groningen, die hier een leercampus willen gaan ontwikkelen met als bijzonder karakter het doen van onderzoek op het gebied van duurzaamheid in brede zin. Ook de gemeente zal hierbij worden betrokken.

Het naastgelegen gebouw op palen zal worden overgedaan aan de Stichting Zeevaartschoolbelangen en zal worden gebruikt voor tijdelijke huisvesting van specifieke doelgroepen en personeel van de gemeente. De in de nabijheid liggende woning “Kaars” zal aan de hoogstbiedende worden verkocht.

TENSLOTTE

Dit was mijn laatste bijdrage als voorzitter van SOS voor deze Miedbringer. Ik heb het voorzitterschap naar eer en geweten vervuld met als basis onze statuten en wil u bedanken voor het in mij gestelde vertrouwen. Dit geldt tevens voor mijn medebestuurders, met wie ik heel prettig heb samengewerkt. Een bijzonder woord van dank is voor onze secretaris die mij op voortreffelijk wijze terzijde heeft gestaan. Ik wens mijn opvolger Jan Willem Spanjer heel veel sterkte en succes!

Henk Hees

Financieel 2019 jaarverslag

FINANCIËN

Het boekjaar werd afgesloten op 31 december 2019.

De inkomsten over 2019 bedroegen € 11.272,- en de uitgaven waren € 8.318,-

Dit geeft over 2019 een positief resultaat van € 2.954,-

Bijzonder hoge kosten waren er niet in 2019.

BEGROTING 2021

In de geplande begroting van 2021 is weer een lichte stijging van kosten te zien, wat onvermijdelijk is.

DONATEURSBESTAND

Op 31 december 2019 was de stand als volgt:

483 betalende donateurs

12 begunstigden (dit zijn instellingen en personen die de Miedbringer gratis ontvangen)

5 donateurs voor het leven

het totaal aantal ingeschreven donateurs bedroeg 500

MUTATIES

In 2019 hebben 55 nieuwe donateurs zich ingeschreven. 34 donateurs hebben opgezegd, niet betaald of zijn uitgeschreven wegens overlijden

De groei van het aantal donateurs is vooral te danken aan onze bemoeienissen omtrent het festival Eilân. Daarentegen zijn er hierdoor ook weer afzeggingen geweest, maar het eindresultaat is toch positief.

ALGEMENE OPMERKING

Vanwege de bemoeienissen van de Stichting omtrent het festival hebben veel donateurs meer betaald dan het minimumbedrag van € 17,50 en vooral de nieuw aangemelde donateurs betaalden meer. Heel hartelijk bedankt hiervoor.

LEGAAT VOOR SOS

Mevrouw Geertruida Wilhelmina Terreehorst is op 90-jarige leeftijd overleden.

In haar testament heeft zij bepaald dat SOS een legaat krijgt van 8.500 euro.

Dat SOS een ANBI-vrijstelling heeft, werpt dus nu voor het eerst zijn vruchten af. Mevrouw Terreehorst woonde in Haarlem en was zo'n 25 jaar donateur van SOS. Ze is in april dit jaar overleden. Door SOS via haar testament een legaat na te laten, toonde ze niet alleen haar betrokkenheid en liefde voor Terschelling, maar ook haar wens het karakter van het eiland zoveel mogelijk te behouden.

Janna Lettinga, Penningmeester, Stichting Ons Schellingerland

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
BESTUURSKOSTEN				
Vergaderkosten dgl./alg.bestuur	165	160	165	170
Representatiekosten	150	129	150	150
Overige bestuurskosten	300	228	300	300
	615	517	615	620
ADMINISTRATIEKOSTEN				
Administratie/computerkosten	280	214	280	280
Abonnementen/contributies	-	-	-	-
Telefoon/overige comm.kosten	-	-	-	-
Advertentiekosten	100	310	100	200
	380	524	380	480
DONATEURSKOSTEN				
Druk/verzendingkosten Miedbringer	6.000	4.945	6.000	6.000
Kosten donateursvergadering	600	499	600	600
Nog te bet.donateursvergadering		-499		
	6.600	4.945	6.600	6.600
ALGEMENE KOSTEN				
Assuranties	122	122	122	122
Juridische/advieskosten	1.000	514	1.000	1.000
Juridische/advieskosten restitutie	-	-	-	-
Bankkosten	200	153	200	200
Webkosten	250	218	250	250
Beheerskosten "Strieperkerkhof"	360	283	360	360
Beheerskosten "Sjouw"	100	-	100	100
Beheerskosten "Seinpaal"	-	-	-	-
Beheerskosten "Kaap"	-	-	-	-
Bijdragen onbenoemde projecten	500	1.000	1.000	1.000
Overige algemene kosten	-	42	-	45
	2.532	2.332	3.032	3.077
LASTEN TOTAAL	10.127	8.318	10.627	10.777
OPBRENGSTEN				
Donaties/Giften	9.300	10.984	11.000	12.000
Subsidies	360	283	360	360
Rentebaten			5	-
	9.660	11.272	11.360	12.360
BATEN TOTAAL	9.660	11.272	11.360	12.360

Donateursvergadering 2020

De Algemene Bestuurs- en Donateursvergadering zal gehouden worden op vrijdag 18 september 2020 om 19.30 uur in dorpshuis “Ons Huis” in de Torenstraat, 8881 BL nr. 42 te West-Terschelling.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
  2. Mededelingen door de secretaris / ingekomen stukken.
  3. Notulen van de 57e donateursvergadering van 20 september 2019. Deze notulen staan afgedrukt in De Miedbringer van december 2019 (nr. 1912-206).
  4. Jaarverslag 2019. Dit jaarverslag staat afgedrukt in de Miedbringer van mei 2020 (nr. 2005-207).
  5. Financieel verslag 2019 en begroting 2020. Hierover vindt U informatie in deze Miedbringer.
  6. Verslag Kascommissie. Benoemen nieuwe kascommissie.
  7. Bestuursverkiezing. Er is dit jaar niemand aftredend van het Algemeen Bestuur. De heer G. van Dieren kon zich op enkele punten niet geheel verenigen met het beleid van SOS en is daarom vervroegd uitgetreden. Tot nieuw lid willen we benoemen: Mevrouw B. Wortel.
  8. Miedbringer, website, donateurswerving (communicatie).
  9. Rondvraag.
- PAUZE I
10. Actuele onderwerpen en de rol van SOS daarin.
  11. Externe ontwikkelingen die aandacht van SOS behoeven.
  12. Benoemen van de nieuwe voorzitter, ons algemeen bestuurslid, de heer J. W. Spanjer.
  13. Overdracht van de voorzittershamer en afscheid van de vertrekkende voorzitter, de heer H. J. Hees.

PAUZE II

We hebben de heer F. Zwart bereid gevonden om te vertellen over de natuur op Terschelling. De heer Zwart is op 1 juli van dit jaar als medewerker van Staatsbosbeheer met pensioen gegaan.

14. Sluiting

Kwartaaljournaal

Op dit moment van schrijven lijkt het erop dat we het hoogtepunt van de coronacrisis achter ons hebben gelaten. De ziekenhuizen kunnen het aantal patiënten op de intensive care weer aan en het aantal overlijdensgevallen is sterk afgenomen. Maar nog steeds geldt wel de 1,5 meter regel om afstand van elkaar te bewaren. En ook moeten mondkapjes gedragen worden in het Openbaar Vervoer, waar de veerboten van Doeksen ook onder vallen.

Het zag er aanvankelijk naar uit dat onze jaarlijkse algemene donateursvergadering geen doorgang kon vinden. Maar de regels zijn nu dermate verruimd, dat het toch wel kan. We hebben gemeend een ruime zaal te huren en we hebben voor het “Ons Huis” gekozen te West-Terschelling, alwaar de 1,5 meter grens gemakkelijk gehandhaafd kan worden (tenzij alle 500 donateurs op de stoep staan natuurlijk...).

Laten we hopen dat ons geen tweede golf corona in de herfst te wachten staat. Houdt u vooral onze website sos-terschelling.nl in de gaten in het geval deze vergadering toch geen doorgang zou kunnen vinden.

Hieronder het overzicht van activiteiten van het SOS-bestuur in de maanden maart, april, mei, juni en juli.

- ▶ *Op 12 maart* spreekt de premier M. Rutte de Nederlandse bevolking toe en gaat Nederland “op slot” i.v.m de coronacrisis. De horeca moet sluiten, kerken, musea, etc. gaan dicht, scholen moeten sluiten en mensen wordt aangeraden zoveel mogelijk te gaan thuiswerken en binnen te blijven. En voor SOS betekent het dat het algemeen bestuur van SOS voorlopig niet meer ter vergadering bijeen kan komen.
- ▶ *Op 25 maart* was een raadsvergadering gepland. In verband met de coronaperikelen gaat deze vergadering niet door.
- ▶ *Op 21 april* laat premier Rutte weer van zich horen. De lagere scholen zullen op 11 mei weer open gaan; evenementen blijven verboden tot 1 september en de 1,5 meter grens zal voor burgers gehandhaafd blijven.
- ▶ *Op 22 april* vindt een digitale raadsvergadering plaats. Dit betekent dat de raadsleden thuis via een videoverbinding met elkaar kunnen communiceren. Publiek is echter niet welkom in de raadszaal. We vernemen dat er problemen zijn ontstaan tijdens de bouw op het B&Y-terrein nabij het groene strand. Er is verwarring over het juiste peil en de te bouwen hoogte. Tijdens het heien ontstonden scheuren in de nabij gelegen woningen. De werkzaamheden liggen stil maar de wethouder wil niet spreken van een bouwstop. We horen vervolgens dat het bestemmingsplan Dellewal vervalst; er komt alleen een beleidsvisie.

Ook horen we dat nog geen beslissing is genomen rond de Oude Campus. (Victoria). Een toren van de nieuwe campus staat leeg wegens gebrek aan studenten. De voortgang betreffende de planvorming omtrent de Tonnenloods verloopt ook moeizaam. Overleg met Rijkswaterstaat verloopt traag en door de huidige coronaperikelen is overleg met de omwonenden lastig te organiseren.

De plannen rond het Havenfront worden van de agenda gehaald. Er zou een bedrag van ca. 39 miljoen euro voor moeten worden uitgetrokken maar i.v.m. decoronaperikelen is dit véél te hoog gegrepen – dat geld is er niet.

Ook vernemen we dat de gemeente werkt aan een visie betreffende een evenementenvergunning; dit zou vervolgens moeten uitmonden in een gezamenlijk beleid met alle vijf de Waddeneilanden.

Het “Meivuur”, een jaarlijkse traditie in de verschillende buurtschappen van ons eiland, mag geen doorgang vinden i.v.m. de heersende corona.

► Op 4 mei vindt de jaarlijkse dodenherdenking op de Dam plaats zonder publiek. En ook de 75-jarige herdenking van het einde van de tweede wereldoorlog op 5 mei kan geen doorgang vinden vanwege de heersende coronacrisis. De Dodenherdenking vindt ook op Terschelling zonder publiek plaats. Op 13 mei vindt een digitale raadscommissievergadering plaats. Allereerst wordt geconstateerd dat wij op alle vijf de Waddeneilanden een mono-economie hebben. Meer dan 80 % van alle eilanders bestaat van het toerisme en dus

worden de eilanden hard geraakt door de coronacrisis. Vervolgens staat het Bestemmingsplan Baai Dellewal op de agenda. In dit geval gaat het alleen om de procedure en (nog) niet om de inhoud. Men wil alle verschillende onderdelen opknippen teneinde een langdurige “MER”-procedure en een “passende beoordeling” te voorkomen.

Vervolgens wordt de planvorming rond de Tonnenloods besproken. Er is een plan opgesteld om gezamenlijk met Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de Gemeente Terschelling er een beleef- en informatiecentrum van te maken. Kosten voor de gemeente: één miljoen euro met daarna een jaarlijkse bijdrage van één ton. Behalve de bezoekers rekent men in het gebouw ca. 64 evenementen per jaar te kunnen organiseren. Het hete hangijzer vormt echter het CNL, omdat dit in de planvorming niet voorkomt.

► Op 26 mei vindt een digitale raadsvergadering plaats waarbij in de aanwezigheid van de Commissaris van de Koning; Dhr. A.A.M. Brok een vertrouwenscommissie wordt benoemd voor de benoeming van een nieuwe burgemeester. Met de raad en de heer Brok wordt eveneens de profielschets besproken van de nieuw te benoemen burgemeester.

► Op 27 mei vindt een digitale raadsvergadering plaats. De planvorming rond de Baai van Dellewal wordt besproken. De raad besluit dat de verschillende onderdelen zullen worden “opgeknipt”, m.a.w. ze worden afzonderlijk behan-

deld. Er zal dan voor slechts twee onderdelen een Natuurtoets benodigd zijn en zo wordt een langdurige “MER”-procedure vermeden. Vervolgens komt de Tonnenloods weer ter sprake. De raad vreest voor overlast van auto’s en fietsen en ook eventuele geluidsoverlast zal onderzocht moeten worden. De wethouder zegt wel toe een sluiting van het CNL nader te onderzoeken. Vervolgens komen twee moties aan de orde. De raad vindt dat schade door Corona zoveel als mogelijk moet worden beperkt voor de horeca- en campinghouders op ons eiland. Rederij Doeksen mag de thans varende schepen nog maar voor 40 % van de capaciteit inzetten en de raad vindt dit te krap. Rederij Doeksen zal hierna de schepen (de oudjes!) “Holland”; “Friesland” en de “Regina Andrea” extra inzetten. Op 17 juni vindt een digitale commissievergadering plaats. De jaarrekening van het jaar 2019 wordt besproken. Deze sluit positief af met een bedrag van € 267.000,-. De wethouder deelt mee dat een begin zal worden gemaakt met het plan om het z.g. “Klu”-terrein te West-Terschelling te gaan bebouwen. Het bestemmingsplan spreekt van 16 woningen. De woningcoöperatie Woon Friesland ziet er het liefst ca. 36 woningen verrijzen. Maar dan zou eerst het bestemmingsplan veranderd moeten worden en dat kost met de nodige inspraak weer teveel tijd, volgens de wethouder! Wat betreft de “Oude Campus” horen we dat het z.g. Gebouw op Palen overgenomen zal worden door de Stichting Zeevaartschool Belangen. Het zal gebruikt gaan worden voor huisvesting van mensen die hier tijdelijk moeten verblijven. Het oude gebouw “Victoria” staat in de belangstelling bij NHL. Vervolgens komt het Jaarverslag Helder Handhaven ter sprake. Dit gaat over de verhuur van een eigen woning aan toeristen. Het omgekeerde komt ook voor, n.l. recreatiewoningen worden gebruikt voor permanente bewoning. Na veel discussie is het wel erg laat geworden en de raad besluit deze vergadering de avond erna voort te zetten.

Op 18 juni gaat deze vergadering dus (digitaal) verder. De schuilgelegenheid voor dieren van hobbyboeren / deeltijdboeren, etc. staat op de agenda. De te gebruiken materialen komen ter sprake, evenals de kleur. Er zou ook gecontroleerd moeten worden of de stallen niet voor andere doeleinden zullen worden gebruikt dan uitsluitend schuilgelegenheid. En bij verkoop en/of beëindiging moet de schuilgelegenheid weer verwijderd worden uit het landschap. De raad wil een maximum van 20 stuks schuilstallen en deze mogen niet in het open polderlandschap staan! Er moet nog aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zodat we dit onderwerp weer terug zullen zien.

We horen bij de rondvraag dat Empatec diep in de rode cijfers is beland. Empatec wordt gesteund door zes gemeentes waaronder Terschelling. Empatec is een sociaal werkbedrijf voor kwetsbare werknemers. Op dit moment zou Empatec een schuld hebben van € 8,3 miljoen. Er is acuut € 4,3 miljoen nodig om financieel gezond te blijven. Dit onderwerp zullen we dus op een later tijdstip in de raad terug zien.

► En 25 juni gaat de traditionele harddraverij in de dorpskern van Midsland voor pony’s en paarden niet door vanwege de nog steeds heersende Coronacrisis. Op 1 juli komt de raad voor een raadsvergadering (digitaal) bijeen. We horen dat de woning van ‘Kaars’ nabij de Oude Campus zal worden verkocht aan de meest biedende. De woningbouwvereniging Woon Friesland ziet geen mogelijkheden om woningen in het oude Hotel Victoria te realiseren. Het wordt nu een z.g. leercampus in samenwerking met de gemeente, Friesland College, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden NHL) en Rijks Universiteit Groningen. (RUG). Vervolgens komt de Jaarrekening 2019 aan de orde en wordt goedgekeurd.

De concept-begroting 2021 van de FUMO wordt ook besproken, maar daar heeft de raad op sommige punten wat meer moeite mee.

Als laatste wordt een motie aangenomen welke handelt over de geboortezorg. Op ons eiland worden nauwelijks nog kinderen geboren. Door strenge eisen komen de baby's van Terschellinger ouders thans in Leeuwarden of in Sneek ter wereld. De raad wil dit nog eens aankaarten en wel het liefst in samenwerking met alle overige Waddeneilanden, waar hetzelfde probleem speelt. En dit was dan de laatste raadsvergadering voor de zomer en begint het zomerreces.

20

Beste mensen, dit was het weer voor dit moment. Toen de coronacrisis begon, was het stil op ons eiland, mede omdat ook alle evenementen werden afgelast, zoals Fjoertoer en Oerol. Daar de populaire vakantiebestemmingen in Europa nog lang niet vrij zijn van corona heeft premier Rutte de Nederlandse bevolking aangeraden om de vakantie zoveel als mogelijk in eigen land door te brengen. En dat merken we nu, want er is nog nauwelijks een huisje of caravan vrij! Ik wens U en uw naasten een goede gezondheid toe en houdt U zich aan de regels tegen de verspreiding van corona! En verder hopen we op een mooie zomer met aangename temperaturen en veel zon!

Juli 2020 / Jaap Smit

Activiteiten van het Drenkelingenfonds

Een van de taken van SOS is het beheer van het Drenkelingenfonds. In deze hoedanigheid heeft ondergetekende één keer een begrafenis meegemaakt. Onlangs legden we bloemen bij een van de graven.

Op 7 februari 2006 viel een Russische zeeman overboord ten noorden van Terschelling. Eind april werd het stoffelijk overschot van deze man op het uiterste puntje van de Boschplaat gevonden door aldaar wandelende vakantiegangers. Op 28 april vond de begrafenis op de algemene begraafplaats te West-Terschelling plaats, waarbij de toenmalige voorzitter van SOS twee gedichten declameerde en er werd een bos bloemen namens SOS op het graf gelegd. Er was ook een vertegenwoordiger bij aanwezig van de Vereniging van Oud-Leerlingen Zeevaartschool Terschelling en die heeft ervoor gezorgd dat er daarna nog een houten kruis op het graf werd geplaatst. Deze zeeman is later opgegraven om herbegraven te worden in zijn vaderland.

21

Eind vorige eeuw spoelde er soms wel eens een lijk aan op het strand. Van deze gebeurtenissen werd keurig netjes een proces verbaal opgemaakt, waarin precies beschreven werd wie de vinder was, de vindplaats en het tijdstip.

Deze processen verbaal bevinden zich in het archief van het gemeentehuis. Aan het einde van de vorige eeuw troffen visserlui tijdens de visvangst wel eens een dood iemand aan in de netten. Als de schipper de visvangst wilde vervolgen werd zo'n geval aan de vuurtoren Brandaris gemeld en werd de reddingboot "Carlot" erop uit gestuurd om vanaf volle zee het lijk op te halen. Omdat de lijken soms al in verregaande staat van ontbinding verkeerden, was een spoedige ter aarde bestelling vereist en dit gebeurde op de gemeentelijke begraafplaats te West Terschelling. Zo kon het gebeuren dat de onbekende drenkelingen her en der verspreid lagen op het kerkhof.

Een aantal jaren geleden zijn deze graven geruimd. Er werd van alle onbekenden door het Nederlands Forensisch Instituut DNA afgenomen en vervolgens werden ze keurig netjes herbegraven in een aparte hoek van de militaire erebegravingplaats. Op dat moment waren er nog zestien onbekende drenkelingen. Hiervan is ondertussen van twee drenkelingen de identiteit bekend geworden; veelal door een DNA-match van familieleden.

CORNELIS VAN RIJN

Onlangs werd ik gebeld door de heer Van Rijn uit Katwijk aan Zee, waarbij hij vertelde dat een DNA-match had uitgewezen dat zijn broer Cornelis van Rijn alhier eveneens begraven ligt. Al die jaren hebben ze dat nooit geweten. Op 24 oktober 1967 vertrok de viskotter "Orion" ofwel de KW 37 met zes opvarenden uit de haven van IJmuiden teneinde de visserij te gaan beoefenen op de Noordzee. Op woensdag 25 oktober waren de weerberichten zodanig slecht dat besloten werd om in de haven van Den Helder het slechte weer af te wachten. Vrijdag kon men de visserij weer hervatten. Maar vrijdagavond verslechterde het weer wederom. Die avond heeft de KW 37 nog contact gehad met de "Jacob Sr." (KW 226) en dat was het laatste wat van de "Orion" vernomen is. Aangenomen wordt dat de kotter vergaan is in de nacht van vrijdag op zaterdag 28 oktober 1967. De familie van Rijn werd door een kort briefje door de eigenaar van de kotter van de gang van zaken in kennis gesteld en dit was het enige wat ze ooit gehoord hebben. Tot nu door middel van de DNA-match bekend is geworden dat al die jaren een opvarende alhier begraven heeft gelegen. We kunnen dus wel concluderen dat de vis in dit geval ook weer heel duur betaald is. Samen met de heer Scheepstra ben ik de archieven ingedoken om meer te weten te komen over het vergaan van de KW 37. Allereerst zijn we in de archieven gaan zoeken op het gemeentehuis. Vele processen verbaal zijn daar aanwezig, maar precies dát proces verbaal, waar wij naar op zoek waren, zat er niet bij. Dit tot grote spijt van de archivaris, de heer A. Roos.

Een krantenbericht uit de Leeuwarder Courant vermeldt dat de bemanning van de UK 174 in het Boomkesdiep een lijk zag drijven. Ze bleven stand-by totdat de

"Carlot" gearriveerd was en het al in verregaande staat van ontbinding verkerende lijk opviste. De man was slechts gekleed in een blauwe broek en men vermoedde dat het een vermiste opvarende betrof van de "Wieringen 6". Aldus dit krantenbericht.

Ook hebben we de archieven van de Reddings Maatschappij geraadpleegd. Hierin valt te lezen dat men vermoedt dat de kotter nabij de Haaksgronden is vergaan. Op 29 oktober werd een reddingsboei aangetroffen op het strand van Texel en vlak daarbij in de buurt trof men een lijk aan, welke later als tweede motordrijver van KW 37 werd geïdentificeerd. En later is nog een reddingsboei van de KW 37 op het strand van Texel gevonden.

Het archief vermeldt verder dat op 16 november een lijk werd waargenomen door de UK 174 nabij boei 8 van het Thomas Smitgat bij Terschelling. De "Carlot" nam die dag te 15.30 uur het lijk aan boord om het naar de haven van Terschelling te vervoeren. Na al die jaren bleken dit dus de stoffelijke resten van Kees van Rijn te zijn geweest. Tot zover de archieven.

Nadat bekend werd dat broer Kees hier begraven ligt heeft de familie Van Rijn een grafsteen besteld welke op 13 mei 2020 door een medewerker van de gemeente op het graf werd geplaatst. De Familie Van Rijn kon hierbij niet zelf aanwezig zijn vanwege de lange reis, leeftijd en de op dat moment heersende Corona-pandemie.

De dag erna, op 14 mei, werd een bos bloemen op het graf gelegd door ondergetekende en de heer Bert Scheepstra. Toen Cornelis van Rijn verdronk was hij slechts 22 jaar oud. Op verzoek van de familie hebben we op de dag dat hij 75 jaar zou zijn geworden, te weten 15 juni 2020 met het algemeen bestuur van SOS een bloemstuk op het graf gelegd.

Juni 2020/Jaap Smit – secretaris SOS

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

